

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

షోడశతీనాత్మక అరణ్యకాండ పారాయణ దీక్షా

ఆరవ రోజు పారాయణ - 30.06.2022 - గురువారము

ర	మ	ప్ర	సా	దౌ	జ	న్ర	హ	ల	క్ష	ణ	ప్ర	చ	ధీ	మ	తః
2	5	1	1	8	8	2	8	3	5	5	1	6	9	5	6

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 08

సర్గల వరుస సంఖ్యలు
18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

26 + 26 + 25 + 22 + 26 + 35 + 37 + 45 = 242 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్-సమృద్ధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్తవాణిజ్య, దేశరక్షణాది రంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, వైదికధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హోమపూర్వకం

రామస్య పాదౌ జగ్రాహ లక్ష్మణస్య చ ధీమతః

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, అరణ్యకాండ పారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రఘుప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరఘుచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టాదశస్కంధః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

తతశ్శూర్పణఖాం రామః కామపాశావపాశితామ్ ।

స్వచ్ఛయా శ్లక్షణయా వాచా స్మితపూర్వమథాబ్రవీత్ ॥ 18.1 ॥ (2 సార్లు)

కృతదారోఽస్మి భవతి భార్యేయం దయితా మమ ।

త్వద్విధానాం తు నారీణాం సుదుఃఖా ససపత్నతా ॥ 18.2 ॥

అనుజస్త్యేష మే భ్రాతా శీలవాన్ ప్రియదర్శనః ।

శ్రీమానకృతదారశ్చ లక్ష్మణో నామ వీర్యవాన్ ॥ 18.3 ॥

అపూర్వీ భార్యయా చార్థీ తరుణః ప్రియదర్శనః ।

అనురూపశ్చ తే భర్తా రూపస్యాస్య భవిష్యతి ॥ 18.4 ॥

ఏనం భజ విశాలాక్షి భర్తారం భ్రాతరం మమ ।

అసపత్నా వరారోహీ మేరుమర్కప్రభా యాథా ॥ 18.5 ॥

ఇతి రామేణ సా ప్రోక్తా రాక్షసీ కామమోహితా ।

విస్ఫుజ్య రామం సహసా తతో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ॥ 18.6 ॥

అస్య రూపస్య తే యుక్తా భార్యాహం వరవర్ణినీ ।

మయా సహ సుఖం సర్వాన్ దణ్డకాన్ విచరిష్యసి ॥ 18.7 ॥

ఏవముక్తస్తు సామిత్రీ రాక్షస్యా వాక్యకోవిదః ।

తతశ్శూర్పణఖీం స్మిత్వా లక్ష్మణో యుక్తమబ్రవీత్ ॥ 18.8 ॥

కథం దాసస్య మే దాసీ భార్యా భవతుమిచ్ఛసి ।

సోఽహమార్యేణ పరవాన్ భ్రాత్రాఽకమలవర్ణినీ ॥ 18.9 ॥

సమృద్ధార్థస్య సిద్ధార్థా ముదితామలవర్ణినీ ।

ఆర్యస్య త్వం విశాలాక్షి భార్యా భవ యవీయసీ ॥ 18.10 ॥

ఏనాం విరూపామసతీం కరాలాం నిర్ణతోదరీమ్ ।

భార్యాం వృద్ధాం పరిత్యజ్య త్వామేవైష భజిష్యతి ॥ 18.11 ॥

కో హి రూపమిదం శ్రేష్ఠం సన్వృజ్య వరవర్ణిని ।
మానుషీషు వరారోహే కుర్యాద్భావం విచక్షణః ॥ 18.12 ॥

ఇతి సా లక్ష్మణేనోక్తా కరాలా నిర్ణతోదరీ ।
మన్యతే తద్వచస్తథ్యం పరిహాసావిచక్షణా ॥ 18.13 ॥

సా రామం పర్ణశాలాయామ్ ఉపవిష్టం పరంతపమ్ ।
సీతయా సహ దుర్ధర్షమ్ అబ్రవీత్ కామమోహితా ॥ 18.14 ॥

ఏనాం విరూపామసతీం కరాలాం నిర్ణతోదరీమ్ ।
వృద్ధాం భార్యామవష్టభ్య మాం న త్వం బహుమన్యసే ॥ 18.15 ॥

అద్యేమాం భక్షయిష్యామి పశ్యతస్తవ మానుషీమ్ ।
త్వయా సహ చరిష్యామి నిస్సపత్నా యథాసుఖమ్ ॥ 18.16 ॥

ఇత్యుక్త్వా మృగశావాక్షీమ్ అలాతసదృశేక్షణా ।
అభ్యధావత్ సుసంక్రుద్ధా మహోల్కా రోహిణీమివ ॥ 18.17 ॥

తాం మృత్యుపాశప్రతిమామ్ ఆపతన్తిం మహాబలః ।
నిగృహ్య రామః కుపితః తతో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ॥ 18.18 ॥

క్రూరైరనార్యైః సామిత్రే పరిహాసః కథశ్చన ।
న కార్యః పశ్య వైదేహీం కథశ్చిత్ సౌమ్య జీవతీమ్ ॥ 18.19 ॥

ఇమాం విరూపామసతీమ్ అతిమత్తాం మహోదరీమ్ ।
రాక్షసీం పురుషన్యాఘ్రు విరూపయితుమర్హసి ॥ 18.20 ॥

ఇత్యుక్తో లక్ష్మణస్తస్యాః క్రుద్ధో రామస్య పార్శ్వతః ।
ఉద్భ్రత్య ఖడ్గం చిచ్ఛేద కర్ణనాసం మహాబలః ॥ 18.21 ॥

నికృత్తకర్ణనాసా తు విస్వరం సా వినద్య చ ।
యథాగతం ప్రదుద్రావ ఘోరా శూర్పణఖా వనమ్ ॥ 18.22 ॥

సా విరూపా మహాఘోరా రాక్షసీ శోణితోక్షితా ।
ననాద వివిధాన్నాదాన్ యథా ప్రావృషి తోయదః ॥ 18.23 ॥

సా విక్షరన్తి రుధిరం బహుధా ఘోరదర్శనా ।
ప్రగృహ్య బాహూ గర్జన్తి ప్రవివేశ మహావనమ్ ॥ 18.24 ॥

తతస్తు సా రాక్షససజ్ఘసంవృతం

ఖరం జనస్థానగతం విరూపితా ।

ఉపేత్య తం భ్రాతరముగ్రదర్శనం

పపాత భూమౌ గగనాద్యథాఽశనిః ॥ 18.25 ॥

తతః సభార్యం భయమోహమూర్చితా

సలక్ష్మణం రాఘవమాగతం వనమ్ ।

విరూపణం చాత్మని శోణితోక్షితా

శశంస సర్వం భగినీ ఖరస్య సా ॥ 18.26 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టాదశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకోనవింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

తాం తథా పతితాం దృష్ట్వా విరూపాం శోణితోక్షితామ్ ।

భగినీం క్రోధసంతప్తః ఖరః పప్రచ్ఛ రాక్షసః ॥ 19.1 ॥ (2 సార్లు)

ఉత్తిష్ఠ తావదాఖ్యాహి ప్రమోహం జహి సమ్ప్రమమ్ ।

వ్యక్తమాఖ్యాహి కేన త్వమ్ ఏవం రూపా విరూపితా ॥ 19.2 ॥

కః కృష్ణసర్పమాసీనమ్ ఆశీవిషమనాగసమ్ ।

తుదత్యభిసమాపన్నమ్ అఙ్గుల్యగ్రేణ లీలయా ॥ 19.3 ॥

కః కాలపాశమాసజ్య కణ్ఠే మోహాన్న బుద్ధ్యతే ।

యస్త్వామద్య సమాసాద్య పీతవాన్ విషముత్తమమ్ ॥ 19.4 ॥

బలవిక్రమసమ్పన్నా కామగా కామరూపిణీ ।

ఇమామవస్థాం నీతా త్వం కేనాంతకసమా గతా ॥ 19.5 ॥

దేవగన్ధర్వభూతానామ్ ఋషీణాం చ మహాత్మనామ్ ।

కోఽయమేవం విరూపాం త్వాం మహావీర్యశ్చకార హ ॥ 19.6 ॥

న హి పశ్యామ్యహం లోకే యః కుర్యాన్మమ విప్రియమ్ ।
అన్తరేణ సహస్రాక్షం మహేష్ట్రం పాకశాసనమ్ ॥ 19.7 ॥

అద్యాహం మార్గణైః ప్రాణాన్ ఆదాస్యే జీవితాన్తకైః ।
సలిలే క్షీరమాసక్తం నిష్పిబన్నివ సారసః ॥ 19.8 ॥

నిహతస్య మయా సజ్ఞ్యే శరసజ్ఞుత్తమర్మణః ।
సఘేనం రుధిరం రక్తం మేదినీ కస్య పాస్యతి ॥ 19.9 ॥

కస్య పత్రరథాః కాయాత్ మాంసముత్కృత్య సజ్గతాః ।
ప్రహృష్టా భక్షయిష్యన్తి నిహతస్య మయా రణే ॥ 19.10 ॥

తం న దేవా న గన్ధర్వాః న పిశాచా న రాక్షసాః ।
మయాపకృష్టం కృపణం శక్తాస్త్రాతుమిహాహవే ॥ 19.11 ॥

ఉపలభ్య శనైః సంజ్ఞాం తం మే శంసితమర్హసి ।
యేన త్వం దుర్వినీతేన వనే విక్రమ్య నిర్జితా ॥ 19.12 ॥

ఇతి భ్రాతుర్వచః శ్రుత్వా క్రుద్ధస్య చ విశేషతః ।
తతః శూర్పణఖా వాక్యం సబాష్పమిదమబ్రవీత్ ॥ 19.13 ॥

తరుణౌ రూపసమ్పన్నౌ సుకుమారౌ మహాబలౌ ।
పుణ్డరీకవిశాలాక్షౌ చీరకృష్ణాజినామ్బరౌ ॥ 19.14 ॥

ఫలమూలాశనౌ దాన్తౌ తాపసౌ ధర్మచారిణౌ ।
పుత్రౌ దశరథస్యాస్తాం భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ ॥ 19.15 ॥

గన్ధర్వరాజప్రతిమౌ పార్థివవ్యజ్ఞనాన్వితౌ ।

దేవౌ నా మానుషౌ వా తౌ న తర్కయితుముత్సహే ॥ 19.16 ॥

తరుణీ రూపసమ్పన్నా సర్వాభరణభూషితా ।

దృష్ట్వా తత్ర మయా నారీ తయోర్మధ్యే సుమధ్యమా ॥ 19.17 ॥

తాభ్యాముభాభ్యాం సమ్భూయ ప్రమదామధికృత్య తామ్ ।

ఇమామవస్థాం నీతాఽహం యథాఽనాథాఽసతీ తథా ॥ 19.18 ॥

తస్యాశ్చాన్యజువృత్తాయాః తయోశ్చ హతయోరహమ్ ।

సఘేనం సాతుమిచ్ఛామి రుధిరం రణమూర్ధని ॥ 19.19 ॥

ఏష మే ప్రథమః కామః కృత స్తాత త్వయా భవేత్ ।
తస్యాస్తయోశ్చ రుధిరం పిబేయమహమాహవే ॥ 19.20 ॥

ఇతి తస్యాం బ్రువాణాయాం చతుర్దశ మహాబలామ్ ।
వ్యాదిదేశ ఖరః క్రుద్ధః రాక్షసానంతకోపమాన్ ॥ 19.21 ॥

మానుషా శస్త్రసమ్పన్నా చీరకృష్ణాజినామ్బురౌ ।
ప్రవిష్టౌ దణ్డకారణ్యం ఘోరం ప్రమదయా సహ ॥ 19.22 ॥

తౌ హత్వా తాం చ దుర్వుత్తామ్ అపావర్తితుమర్హథ ।
ఇయం చ రుధిరం తేషాం భగినీ మమ సాస్యతి ॥ 19.23 ॥

మనోరథోఽయమిష్టోఽస్యాః భగిన్యా మమ రాక్షసాః ।
శీఘ్రం సమ్పాద్యతాం తౌ చ ప్రమథ్య స్వేన తేజసా ॥ 19.24 ॥

ఇతి ప్రతిసమాదిష్టౌ రాక్షసాస్తే చతుర్దశ ।
తత్ర జగ్ముస్తయా సార్థం ఘనా వాతేరితా యథా ॥ 19.25 ॥

తతస్తు తే తం సముదగ్రతేజసం

తథాపి తీక్ష్ణప్రదరా నిశాచరాః ।

న శేకురేనం సహసా ప్రమర్దితుం

వనద్విపా దీప్తమివాగ్నిముత్థితమ్ ॥ 19.26 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకోనవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే వింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

తతశ్చుర్పణఖా ఘోరా రాఘవాశ్రమమాగతా ।

రక్షసామాచచక్షే తౌ భ్రాతరౌ సహ సీతయా ॥ 20.1 ॥ (2 సార్లు)

తే రామం పర్ణశాలాయామ్ ఉపవిష్టం మహాబలమ్ ।

దద్యుశుస్సీతయా సార్థం వైదేహ్యో లక్ష్మణేన చ ॥ 20.2 ॥

తాన్ దృష్ట్వా రాఘవః శ్రీమాన్ ఆగతాం తాం చ రాక్షసీమ్ ।
అబ్రవీద్ భ్రాతరం రామః లక్ష్మణం దీప్తతేజసమ్ ॥ 20.3 ॥

ముహూర్తం భవ సౌమిత్రే సీతాయాః ప్రత్యనన్తరః ।
ఇమానస్యా వధిష్యామి పదవీమాగతానిహ ॥ 20.4 ॥

వాక్యమేతత్తతశ్శ్రుత్వా రామస్య విదితాత్మనః ।
తథేతి లక్ష్మణో వాక్యం రామస్య ప్రత్యపూజయత్ ॥ 20.5 ॥

రాఘవోఽపి మహచ్ఛాపం చామీకరవిభూషితమ్ ।
చకార సజ్యం ధర్మాత్మా తాని రక్షాంసి చాబ్రవీత్ ॥ 20.6 ॥

పుత్రౌ దశరథస్యావాం భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ ।
ప్రవిష్టౌ సీతయా సార్థం దుశ్చరం దణ్డకావనమ్ ॥ 20.7 ॥

ఫలమూలాశనౌ దాన్తా తాపసౌ ధర్మచారిణౌ ।
వసన్తా దణ్డకారణ్యే కిమర్థముపహింసథ ॥ 20.8 ॥

యుష్మాన్ పాపాత్మకాన్ హన్తుం విప్రకారాన్ మహాహవే ।
ఋషీణాంతు నియోగేన ప్రాప్తోఽహం సశరాయుధః ॥ 20.9 ॥

తిష్ఠతైవాత్ర సన్తుష్టాః నోపావర్తితుమర్హథ ।
యది ప్రాణైరిహార్థో వా నివర్తధ్వం నిశాచరాః ॥ 20.10 ॥

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా రాక్షసాస్తే చతుర్దశ ।
ఊచుర్వాచం సుసంక్రుద్ధాః బ్రహ్మఘ్నాశ్శూలపాణయః ॥

సంరక్తనయనా ఫహోరా రామం సంరక్తలోచనమ్ ।
పరుషం మధురాభాషం హృష్టా దృష్టపరాక్రమమ్ ॥ 20.11 ॥

క్రోధముత్పాద్య నో భర్తుః ఖరస్య సుమహాత్మనః ।
త్వమేవ హాస్యసే ప్రాణాన్ అద్యాస్మాభిర్హతో యుధి ॥ 20.12 ॥

కా హి తే శక్తిరేకస్య బహూనాం రణమూర్ధని ।
అస్మాకమగ్రతః స్థాతుం కిం పునర్యోద్ధుమాహవే ॥ 20.13 ॥

ఏహి బాహుప్రయుక్తైర్షుః పరిఘైః శూలపట్టిశైః ।
ప్రాణాంస్త్వక్షసి వీర్యం చ ధనుశ్చ కరపీడితమ్ ॥ 20.14 ॥

ఇత్యేవముక్త్యా సంక్రుద్ధాః రాక్షసాస్తే చతుర్దశ ।
ఉద్యతాయుధనిస్త్రింశాః రామమేవాభిదుద్రువుః ॥
చిక్షిపుస్తాని శూలాని రాఘవం ప్రతి దుర్జయమ్ ॥ 20.15 ॥

తాని శూలాని కాకుత్స్థః సమస్తాని చతుర్దశ ।
తావద్భిరేవ చిచ్ఛేద శరైః కాశ్చనభూషణైః ॥ 20.16 ॥

తతః పశ్చాన్మహాతేజాః నారాచాన్ సూర్యసన్నిభాన్ ।
జగ్రాహ పరమక్రుద్ధః చతుర్దశ శిలాశితాన్ ॥ 20.17 ॥

గృహీత్వా ధనురాయమ్య లక్ష్మ్యానుద్దిశ్య రాక్షసాన్ ।
ముమోచ రాఘవో బాణాన్ వజ్రానివ శతక్రతుః ॥ 20.18 ॥

రుక్మపుష్పాశ్చ విశిఖాః దీప్తా హేమవిభూషితాః ।
తే భిత్వా రక్షసాం వేగాత్ వక్షాంసి రుధిరాఘ్నతాః ।
వినిష్ఠేతుస్తదా భూమౌ న్యమజ్జన్తాశనిస్వనాః ॥ 20.19 ॥

తే భిన్నహృదయా భూమౌ చిన్నమూలా ఇవ ద్రుమాః ।
నిపేతుః శోణితార్ద్రాఙ్గాః వికృతా విగతాసవః ॥ 20.20 ॥

తాన్ దృష్ట్వా పతితాన్ భూమౌ రాక్షసీ క్రోధమూర్ఛితా ।
పరిత్రస్తా పునస్తత్ర వ్యస్యజద్భైరవస్వనాన్ ॥ 20.21 ॥

సా నదన్తి పునర్నాదం జనాచ్ఛార్పణఖా పునః ।
జగామ తత్ర సమ్భ్రాంతా ఖరో యత్ర మహాబలః ।
ఉపగమ్య ఖరం సా తు కిశ్చీత్ సంశుష్కశోణితా ॥ 20.22 ॥

పపాత పునరేవార్తా సనిర్యాసేవ సల్లకీ ॥ 20.23 ॥

భ్రాతుస్సమీపే శోకార్తా ససర్జ నినదం ముహుః ।
భూమౌ శయానా దుఃఖార్తా లబ్ధసంజ్ఞా చిరాత్పునః ॥
సస్వరం ముముచే బాష్పం విషణ్ణవదనా తదా ॥ 20.24 ॥

నిపాతితాన్ దృశ్య రణే తు రాక్షసాన్,

ప్రధావితా శూర్పణఖా పునస్తతః ।

వధం చ తేషాం నిఖిలేన రక్షసాం,

శశంస సర్వం భగినీ ఖరస్య సా ॥ 20.25 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే వింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకవింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

స పునః పతితాం దృష్ట్వా క్రోధాచూర్పణఖాం ఖరః ।

ఉవాచ వ్యక్తయా వాచా తామనర్థార్థమాగతామ్ ॥ 21.1 ॥ (2 సార్లు)

మయా త్విదానీం శూరాస్తే రాక్షసా రుధిరాశనాః ।

త్వత్ప్రియార్థం వినిర్దిష్టాః కిమర్థం రుద్యతే పునః ॥ 21.2 ॥

భక్తాశ్చైవానురక్తాశ్చ హితాశ్చ మమ నిత్యశః ।

ఘ్నన్తోఽపి న నిహన్తవ్యా న కుర్యుర్వచో మమ ॥ 21.3 ॥

కిమేతచ్ఛోతుమిచ్ఛామి కారణం యత్కృతే పునః ।

హా నాథేతి వినర్దన్తి సర్పవల్లుఠసి క్షితౌ ॥ 21.4 ॥

అనాథవద్విలపసి నాథే తు మయి సంస్థితే ।

ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ మా భైషీః వైక్లబ్యం త్యజ్యతామిహ ॥ 21.5 ॥

ఇత్యేవముక్తా దుర్ధర్షా ఖరేణ పరిసాన్వితా ।

విమృజ్య నయనే సాస్రే ఖరం భ్రాతరమబ్రవీత్ ॥ 21.6 ॥

అస్మీదానీమహం ప్రాప్తా హృతశ్రవణనాసికా ।

శోణితౌఘపరిక్లిన్నా త్వయా చ పరిసాన్వితా ॥ 21.7 ॥

ప్రేషితాశ్చ త్వయా వీర రాక్షసాస్తే చతుర్దశ ।

నిహన్తుం రాఘవం క్రోధాత్ మత్ప్రియార్థం సలక్ష్మణమ్ ॥ 21.8 ॥

తే తు రామేణ సామర్షాః శూలపట్టిశపాణయః ।

సమరే నిహతాస్పర్శ్యే సాయకైర్మర్మభేదిభిః ॥ 21.9 ॥

తాన్ దృష్ట్వా పతితాన్ భూమౌ క్షణేనైవ మహాబలాన్ ।

రామస్య చ మహాత్ కర్మ మహాంస్త్రాసోఽభవన్మమ ॥ 21.10 ॥

అహమస్మి సముద్విగ్నా విషణ్ణా చ నిశాచర ।

శరణం త్వాం పునః ప్రాప్తా సర్వతో భయదర్శినీ ॥ 21.11 ॥

విషాదనక్రాధ్యుషితే పరిత్రాసోర్మిమాలిని ।

కిం మాం న త్రాయసే మగ్నాం విపులే శోకసాగరే ॥ 21.12 ॥

ఏతే చ నిహతా భూమౌ రామేణ నిశితైః శరైః ।

యేఽపి మే పదవీం ప్రాప్తా రాక్షసాః పిశితాశనాః ॥ 21.13 ॥

మయి తే యద్యనుక్రోశః యది రక్షస్సు తేషు చ ।

రామేణ యది తే శక్తిః తేజో వాఽస్తి నిశాచర ।

దణ్డకారణ్యనిలయం జహి రాక్షసకణ్ఠకమ్ ॥ 21.14 ॥

యది రామం మమామిత్రం న త్వమద్య వధిష్యసి ।

తవ చైవాగ్రతః ప్రాణాన్ త్యక్త్వామి నిరపత్రపా ॥ 21.15 ॥

బుద్ధ్యాఽహమనుపశ్యామి న త్వం రామస్య సంయుగే ।

స్థాతుం ప్రతిముఖే శక్తః సబలశ్చ మహాత్మనః ॥ 21.16 ॥

శూరమానీ న శూరస్త్వం మిథ్యారోపితవిక్రమః ।

మానుషా యౌ న శక్నోషి హన్తుం తౌ రామలక్ష్మణౌ ॥ 21.17 ॥

రామేణ యది తే శక్తిః తేజో వాఽస్తి నిశాచర ।

దణ్డకారణ్యనిలయం జహి తం కులపాంసన ॥ 21.18 ॥

నిస్సత్త్వస్యాల్పవీర్యస్య వాసస్తే కీదృశస్త్విహ ।

అపయాహి జనస్థానాః త్వరితస్సహబాన్ధవః ॥ 21.19 ॥

రామతేజోఽభిభూతో హి త్వం క్షిప్రం వినశిష్యసి ।

స హి తేజస్సమాయుక్తః రామో దశరథాత్మజః ॥ 21.20 ॥

భ్రాతా చాస్య మహావీర్యః యేన చాస్మి విరూపితా || 21.21 ||

ఏవం విలప్య బహుశః రాక్షసీ వితతోదరీ ।

భ్రాతుస్సమీపే దుఃఖార్తా నష్టసంజ్ఞా బభూవ హ ।

కరాభ్యాముదరం హత్వా రురోద భృశదుఃఖితా || 21.22 || (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ఏకవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ద్వావింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ||

ఏవమాధర్షితశ్చూరః శూర్పణఖ్యా ఖరస్తదా ।

ఉవాచ రక్షసాం మధ్యే ఖరః ఖరతరం వచః || 22.1 || (2 సార్లు)

తవావమానప్రభవః క్రోధోఽయమతులో మమ ।

న శక్యతే ధారయితుం అవణామ్భ ఇవోత్థితమ్ || 22.2 ||

న రామం గణయే వీర్యాత్ మానుషం క్షీణజీవితమ్ ।

ఆత్మదుశ్చరితైః ప్రాణాన్ హతో యోఽద్య విమోక్ష్యతి || 22.3 ||

బాష్పస్సంహ్రాయతామేషః సప్రభుమశ్చ విముచ్యతామ్ ।

అహం రామం సహ భ్రాత్రా నయామి యమసాదనమ్ || 22.4 ||

పరశ్చథహతస్యాద్య మన్దప్రాణస్య సంయుగే ।

రామస్య రుధిరం రక్తమ్ ఉష్ణం పాస్యసి రాక్షసి || 22.5 ||

సా ప్రహృష్టా వచశ్శ్రుత్వా ఖరస్య వదనాచ్ఛ్యుతమ్ ।

ప్రశశంస పునర్మోర్ఘ్యాత్ భ్రాతరం రక్షసాం వరమ్ || 22.6 ||

తయా పరుషితః పూర్వం పునరేవ ప్రశంసితః ।

అబ్రవీద్దూషణం నామ ఖరస్సేనాపతిం తదా || 22.7 ||

చతుర్దశ సహస్రాణి మమ చిత్తానువర్తినామ్ ।

రక్షసాం భీమవేగానాం సమరేష్యనివర్తినామ్ ॥ 22.8 ॥

నీలజీమూతవర్ణానాం ఘోరాణాం క్రూరకర్మణామ్ ।

లోకహింసావిహారాణాం బలినాముగ్రతేజసామ్ ॥ 22.9 ॥

తేషాం శార్దూలదర్పాణాం మహాస్యానాం మహాజసామ్ ।

సర్వోద్యోగముదీర్ణానాం రక్షసాం సౌమ్య కారయ ॥ 22.10 ॥

ఉపస్థాపయ మే క్షిప్రం రథం సౌమ్య ధనూంషి చ ।

శరాంశ్చిత్రాంశ్చ ఖడ్గాంశ్చ శక్తిశ్చ వివిధాశ్చితాః ॥ 22.11 ॥

అగ్రే నిర్యాతుమిచ్ఛామి పౌలస్త్యానాం మహాత్మనామ్ ।

వధార్థం దుర్వినీతస్య రామస్య రణకోవిదః ॥ 22.12 ॥

ఇతి తస్య బ్రువాణస్య సూర్యవర్ణం మహారథమ్ ।

సదశ్వేశ్చబలైర్యుక్తమ్ ఆచచక్షేఽథ దూషణః ॥ 22.13 ॥

తం మేరుశిఖరాకారం తప్తకాఞ్చనభూషణమ్ ।

హేమచక్రమసమ్బాధం వైడూర్యమయకూబరమ్ ॥ 22.14 ॥

మత్స్యైః పుష్పైర్ద్రుమైశ్చైలైః చన్ద్రసూర్యైశ్చ కాఞ్చనైః ।

మఙ్గలైః పక్షిసజ్జైశ్చ తారాభిరభిసంవృతమ్ ॥ 22.15 ॥

ధ్వజనిస్త్రింశసమ్పన్నం కిఞ్కీణీకవిరాజితమ్ ।

సదశ్వయుక్తం సోఽమర్షాత్ ఆరురోహ ఖరో రథమ్ ॥ 22.16 ॥

నిశామ్య తు రథస్థం తం రాక్షసా భీమవిక్రమాః ।

తస్థస్సమ్పరివార్యైనం దూషణం చ మహాబలమ్ ॥ 22.17 ॥

ఖరస్తు తాన్ మహేష్వాసాన్ ఘోరవర్ణాయుధధ్వజాన్ ।

నిర్యాతేత్యబ్రవీద్బ్రుష్టః రథస్థస్సర్వరాక్షసాన్ ॥ 22.18 ॥

తతస్తద్రాక్షసం సైన్యం ఘోరవర్ణాయుధధ్వజమ్ ।

నిర్జగామ జనస్థానాన్ మహానాదం మహాజవమ్ ॥ 22.19 ॥

ముద్గరైః పట్టిశైశ్చులైః సుతీక్ష్ణైశ్చ పరశ్వధైః ।

ఖడ్గైశ్చక్రైశ్చ హస్తస్తైః భ్రాజమానైశ్చ తోమరైః ॥ 22.20 ॥

శక్తిభిః పరిఘైర్ఘోరైః అతిమాత్రైశ్చ కార్ముకైః ।

గదాసిముసలైర్వజ్రైః గృహీతైర్భీమదర్శనైః ॥ 22.21 ॥

రాక్షసానాం సుఘోరాణాం సహస్రాణి చతుర్దశ ।

నిర్యాతాని జనస్థానాత్ ఖరచిత్తానువర్తినామ్ ॥ 22.22 ॥

తాంస్త్వభిద్రవతో దృష్ట్వా రాక్షసాన్ భీమవిక్రమాన్ ।

ఖరస్యాపి రథః కిఞ్చిత్ జగామ తదనంతరమ్ ॥ 22.23 ॥

తతస్తాన్ శబలానశ్వాన్ తప్తకాఞ్చనభూషితాన్ ।

ఖరస్య మతిమాజ్ఞాయ సారథిస్సమచోదయత్ ॥ 22.24 ॥

స చోదితో రథశ్శీఘ్రం ఖరస్య రిపుఘాతినః ।

శబ్దేనాపూరయామాస దిశశ్చ ప్రదిశస్తదా ॥ 22.25 ॥

ప్రవృద్ధమన్యస్తు ఖరః ఖరస్వనః రిపోర్వధార్థం త్వరితో యథాఽన్తకః ।

అచూచుదత్సారథిమున్నదన్ ఘనం మహాబలో మేఘ ఇవాశ్మవర్షవాన్ ॥

॥ 22.26 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ద్వావింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే త్రయోవింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

తస్మిన్ యాతే జనస్థానాత్ అశివం శోణితోదకమ్ ।

అభ్యవర్షన్మహామేఘః తుములో గర్దభారుణః ॥ 23.1 ॥ (2 సార్లు)

నిపేతుస్తురగాస్తస్య రథయుక్తా మహాజవాః ।

సమే పుష్పచితే దేశే రాజమార్గే యదృచ్ఛయా ॥ 23.2 ॥

శ్యామం రుధిరపర్యంతం బభూవ పరివేషణమ్ ।

అలాతచక్రప్రతిమం పరిగృహ్య దివాకరమ్ ॥ 23.3 ॥

తతో ధ్వజముపాగమ్య హేమదణ్డం సముచ్చితమ్ ।

సమాక్రమ్య మహాకాయః తస్థౌ గృధ్రస్సదారుణః ॥ 23.4 ॥

జనస్థానసమీపే తు సమాగమ్య ఖరస్వనాః ।

విస్వరాన్వివిధాంశ్చక్రుః మాంసాదా మృగపక్షిణః ॥ 23.5 ॥

వ్యాజప్రళశ్చ ప్రదీప్తాయాం దిశి వై భైరవస్వనమ్ ।

అశివం యాతుధానానాం శివా ఘోరా మహాస్వనాః ॥ 23.6 ॥

ప్రభిన్నగిరిసంకాశాస్తః తోయశోణితధారిణః ।

ఆకాశం తదనాకాశం చక్రుర్భీమా బలాహకాః ॥ 23.7 ॥

బభూవ తిమిరం ఘోరమ్ ఉద్ధతం రోమహర్షణమ్ ।

దిశో వా విదిశో వాఽపి న చ వ్యక్తం చకాశిరే ॥ 23.8 ॥

క్షతజార్ఘ్యసవర్ణాభా సన్ధ్యాకాలం వినా బభౌ ।

ఖరస్యాభిముఖా నేదుః తదా ఘోరమృగాః ఖగాః ॥

కఙ్కగోమాయుగృధ్రాశ్చ చుక్రుశుర్భయశంసినః ॥ 23.9 ॥

నిత్యాశుభకరా యుద్ధే శివా ఘోరనిదర్శనాః ।

నేదుర్బలస్యాభిముఖం జ్వాలోద్గారిభిరానవైః ॥ 23.10 ॥

కబంధః పరిఘాభాసః దృశ్యతే భాస్కరాన్తికే ।

జగ్రాహ సూర్యం స్వర్భానుః అపర్వణి మహాగ్రహః ॥ 23.11 ॥

ప్రవౌతి మారుతశ్శీఘ్రం నిష్ప్రభోఽభూద్దివాకరః ।

ఉత్పేతుశ్చ వినా రాత్రిం తారాః ఖద్యోతసప్రభా ॥ 23.12 ॥

సంలీనమీన విహగా నలిన్యశ్శుష్కపఙ్కజాః ।

తస్మిన్ క్షణే బభూవుశ్చ వినా పుష్పఫలైర్దుమాః ॥ 23.13 ॥

ఉద్ధౌతశ్చ వినా వాతం రేణుర్జలధరారుణః ।

వీచీకూచీతి వాశ్యన్త్యః బభూవుస్తత్ర శారికాః ॥ 23.14 ॥

ఉల్కాశ్చాపి సనిర్ఘాతాః నిపేతుర్ఘోరదర్శనాః ।

ప్రచచాల మహీ సర్వా సశైలవనకాననా ॥ 23.15 ॥

ఖరస్య చ రథస్థస్య నర్దమానస్య ధీమతః ।

ప్రాకమ్పిత భుజస్సవ్యః స్వరశ్చాస్యావసజ్జత ॥ 23.16 ॥

సాస్రా సమ్పద్యతే దృష్టిః పశ్యమానస్య సర్వతః ।

లలాటే చ రుజా జాతా న చ మోహోన్న్యవర్తత ॥ 23.17 ॥

తాన్ సమీక్ష్య మహోత్పాతాన్ ఉత్థితాన్ రోమహర్షణాన్ ।

అబ్రవీద్రాక్షసాన్ సర్వాన్ ప్రహసన్ స ఖరస్తదా ॥ 23.18 ॥

మహోత్పాతానిమాన్ సర్వాన్ ఉత్థితాన్ ఘోరదర్శనాన్ ।

న చింతయామ్యహం వీర్యాత్ బలవాన్ దుర్బలానివ ॥ 23.19 ॥

తారా అపి శరైస్తీక్ష్ణైః పాతయామి నభఃస్థలాత్ ।

మృత్యుం మరణధర్మేణ సంక్రుద్ధో యోజయామ్యహమ్ ॥ 23.20 ॥

రాఘవం తం బలోత్పిక్తం భ్రాతరం చాస్య లక్ష్మణమ్ ।

అహత్వా సాయకైస్తీక్ష్ణైః నోపావర్తితుముత్సహే ॥ 23.21 ॥

సకామా భగినీ మేఽస్తు పీత్వా తు రుధిరం తయోః ।

యన్నిమిత్తస్తు రామస్య లక్ష్మణస్య విపర్యయః ॥ 23.22 ॥

న క్వచిత్ప్రాప్తపూర్వో మే సంయుగేషు పరాజయః ।

యుష్మోకమేతత్ ప్రత్యక్షం నాన్యతం కథయామ్యహమ్ ॥ 23.23 ॥

దేవరాజమపి క్రుద్ధః మత్తైరావతయాయినమ్ ।

వజ్రహస్తం రణే హన్యాం కిం పునస్తా కుమానుషో ॥ 23.24 ॥

సా తస్య గర్జితం శ్రుత్వా రాక్షసస్య మహోచమూః ।

ప్రహర్షమతులం లేభే మృత్యుపాశావపాశితా ॥ 23.25 ॥

సమీయుశ్చ మహోత్మానః యుద్ధదర్శనకాంక్షిణః ।

ఋషయో దేవగన్ధర్వాః సిద్ధాశ్చ సహ చారణైః ॥ 23.26 ॥

సమేత్య చోచుస్సహితాః తేఽన్యోన్యం పుణ్యకర్మణః ॥ 23.27 ॥

స్వస్తి గోబ్రాహ్మణేభ్యోఽస్తు లోకానాం యేఽభిసజ్గతాః ।
జయతాం రాఘవస్సజ్ఘ్నే పౌలస్త్యాన్ రజనీచరాన్ ॥ 23.28 ॥

చక్రహస్తో యథా యుద్ధే సర్వానసురపుజ్గవాన్ ।
ఏతచ్ఛాన్యచ్ఛ బహుశః బ్రువాణాః పరమర్షయః ॥ 23.29 ॥

జాతకౌతూహలాస్తత్ర విమానస్థాశ్చ దేవతాః ।
దదృశుర్వాహినీం తేషాం రాక్షసానాం గతాయుషామ్ ॥ 23.30 ॥

రథేన తు ఖరో వేగాత్ ఉగ్రసైన్యో వినిస్సృతః ।
తం దృష్ట్వా రాక్షసం భూయః రాక్షసాశ్చ వినిస్సృతాః ॥ 23.31 ॥

శ్యేనగామీ పృథుగ్రీవః యజ్ఞశత్రుర్విహజ్గమః ।
దుర్జయః కరవీరాక్షః పరుషః కాలకార్ముకః ॥ 23.32 ॥

మేఘమాలీ మహామాలీ సర్పాస్యో రుధిరాశనః ।
ద్వాదశైతే మహావీర్యాః ప్రతస్థురభితః ఖరమ్ ॥ 23.33 ॥

మహాకపాలః స్థూలాక్షః ప్రమాధీ త్రిశిరాస్తథా ।
చత్వార ఏతే సేనాన్యః దూషణం పృష్ఠతో యయుః ॥ 23.34 ॥

సా భీమవేగా సమరాభికామా, మహాబలా రాక్షసవీరసేనా ।
తౌ రాజపుత్రౌ సహసాఽభ్యుపేతా, మాలా గ్రహాణామివ చన్ద్రసూర్యౌ ॥
॥ 23.35 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే త్రయోవింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే చతుర్వింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।
మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఆశ్రమం ప్రతియాతే తు ఖరే ఖరపరాక్రమే ।

తానేవోత్పాతికాన్ రామః సహ భ్రాత్రా దదర్శ హ ॥ 24.1 ॥ (2 సార్లు)

తానుత్పాతాన్ మహాఘోరాన్ ఉత్థితాన్ రోమహర్షణాన్ ।

ప్రజానామహితాన్ దృష్ట్వా వాక్యం లక్ష్మణమబ్రవీత్ ॥ 24.2 ॥

ఇమాన్ పశ్య మహాబాహో సర్వభూతాపహారిణః ।

సముత్థితాన్ మహోత్పాతాన్ సంహర్తుం సర్వరాక్షసాన్ ॥ 24.3 ॥

అమీ రుధిరధారాస్తు విస్ఫుజంతః ఖరస్వనాన్ ।

వ్యోమ్ని మేఘా వివర్తన్తే పరుషా గర్దభారుణాః ॥ 24.4 ॥

సధూమాశ్చ శరాస్పర్శే మమ యుద్ధాభినందినః ।

రుక్మపృష్ఠాని చాపాని వివేష్టన్తే చ లక్ష్మణ ॥ 24.5 ॥

యాదృశా ఇహ కూజన్తి పక్షిణో వనచారిణః ।

అగ్రతో నో భయం ప్రాప్తం సంశయో జీవితస్య చ ॥ 24.6 ॥

సప్రహారస్తు సుమహాన్ భవిష్యతి న సంశయః ।

అయమాఖ్యాతి మే బాహుః స్ఫురమాణో ముహుర్ముహుః ।

సన్నికర్షేతు నశ్శూర జయం శత్రోః పరాజయమ్ ॥ 24.7 ॥

సప్రభం చ ప్రసన్నం చ తవ వక్త్రం హి లక్ష్మితే ।

ఉద్యతానాం హి యుద్ధార్థం యేషాం భవతి లక్ష్మణ ॥ 24.8 ॥

నిప్రభం వదనం తేషాం భవత్యాయుః పరిక్షయః ॥ 24.9 ॥

రక్షసాం నర్దతాం ఘోరః శూయతే చ మహాధ్వనిః ।

ఆహతానాం చ భేరీణాం రాక్షసైః క్రూరకర్మభిః ॥ 24.10 ॥

అనాగతవిధానం తు కర్తవ్యం శుభమిచ్ఛతా ।

ఆపదం శక్కుమానేన పురుషేణ విపశ్చితా ॥ 24.11 ॥

తస్మాద్ గృహీత్వా వైదేహీం శరపాణిర్థనుర్ధరః ।

గుహామాశ్రయ శైలస్య దుర్గాం పాదపసంక్కులామ్ ॥ 24.12 ॥

ప్రతికూలితుమిచ్ఛామి న హి వాక్యమిదం త్వయా ।
శాపితో మమ సాదాభ్యాం గమ్యతాం వత్స మా చిరమ్ ॥ 24.13 ॥

త్వం హి శూరశ్చ బలవాన్ హన్యా హ్యేతాన్న సంశయః ।
స్వయం తు హస్తుమిచ్ఛామి సర్వానేవ నిశాచరాన్ ॥ 24.14 ॥

ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సహ సీతయా ।
శరానాదాయ చాపం చ గుహాం దుర్గాం సమాశ్రయత్ ॥ 24.15 ॥

తస్మిన్ ప్రవిష్టేతు గుహాం లక్ష్మణే సహ సీతయా ।
హస్త నిర్ముక్తమిత్యుక్త్వా రామః కవచమావిశత్ ॥ 24.16 ॥

స తేనాగ్నినికాశేన కవచేన విభూషితః ।
బభూవ రామస్తిమిరే విధూమోఽగ్నిరివోత్థితః ॥ 24.17 ॥

స చాపముద్యమ్య మహత్ శరానాదాయ వీర్యవాన్ ।
బభూవావస్థితస్తత్ర జ్యాస్వనైః పూరయన్ దిశః ॥ 24.18 ॥

తతో దేవాః సగన్ధర్వాః సిద్ధాశ్చ సహచారణైః ।
సమేయుశ్చ మహాత్మానః యుద్ధదర్శనకాంక్షిణః ॥ 24.19 ॥

ఋషయశ్చ మహాత్మానః లోకే బ్రహ్మర్షిసత్తమాః ।
సమేత్య చోచుః సహితా అన్యోన్యం పుణ్యకర్మణః ॥ 24.20 ॥

స్వస్తి గోబ్రాహ్మణేభ్యోఽస్తు లోకానాం యేఽభిసజ్గతాః ।
జయతాం రాఘవో యుద్ధే పౌలస్త్యాన్ రజనీచరాన్ ॥ 24.21 ॥

చక్రహస్తో యథా యుద్ధే సర్వానసురపుంగవాన్ ।
ఏవముక్త్వా పునః ప్రోచుః ఆలోక్య చ పరస్పరమ్ ॥ 24.22 ॥

చతుర్దశ సహస్రాణి రక్షసాం భీమకర్మణామ్ ।
ఏకశ్చ రామో ధర్మాత్మా కథం యుద్ధం భవిష్యతి ॥ 24.23 ॥

ఇతి రాజర్షయః సిద్ధాః సగణాశ్చ ద్విజర్షభాః ।
జాతకౌతూహలాస్తస్థుః విమానస్థాశ్చ దేవతాః ॥ 24.24 ॥

ఆవిష్టం తేజసా రామం సజ్రామశిరసి స్థితమ్ ।
దృష్ట్వా సర్వాణి భూతాని భయాద్వివ్యధిరే తదా ॥ 24.25 ॥

రూపమప్రతిమం తస్య రామస్యాక్లిష్టకర్మణః ।
బభూవ రూపం క్రుద్ధస్య రుద్రస్యేవ పినాకినః ।
ఇతి సమ్భాష్యమాణే తు దేవగన్ధర్వచారణైః ॥ 24.26 ॥

తతో గమ్భీరనిర్వాదం ఘోరవర్మాయుధధ్వజమ్ ।
అనీకం యాతుధానానాం సమంతాత్ ప్రత్యదృశ్యత ॥ 24.27 ॥

సింహనాదం విస్ఫుజతామ్ అన్యోన్యమభిగర్జతామ్ ।
చాపాని విస్ఫారయతాం జృమ్భతాం చాప్యభీక్షణః ॥ 24.28 ॥

విప్రఘుష్టస్వనానాం చ దున్దుభీంశ్చాపి నిఘ్నతామ్ ।
తేషాం సుతుములశ్శబ్దః పూరయామాస తద్వనమ్ ॥ 24.29 ॥

తేన శబ్దేన విత్రస్తాః శ్వాపదా వనచారిణః ।
దుద్రువుర్యత్ర నిఃశబ్దం పృష్ఠతో న వ్యలోకయన్ ॥ 24.30 ॥

తత్త్వనీకం మహావేగం రామం సముపసర్పత ।
ధృతనానాప్రహరణం గమ్భీరం సాగరోపమమ్ ॥ 24.31 ॥

రామోఽపి చారయన్ చక్షుః సర్వతో రణపణ్డితః ।
దదర్శ ఖరసైన్యం తత్ యుద్ధాభిముఖముత్థితమ్ ॥ 24.32 ॥

వితత్య చ ధనుర్భీమం తూణ్యోశ్చోద్ధృత్య సాయకాన్ ।
క్రోధమాహారయత్త్రివ్రం వధార్థం సర్వరక్షసామ్ ॥ 24.33 ॥

దుష్ప్రేక్షః సోఽభవత్ క్రుద్ధః యుగాన్తాగ్నిరివ జ్వలన్ ।
తం దృష్ట్వా తేజసా విష్టం ప్రాద్రవన్ వనదేవతాః ॥ 24.34 ॥

తస్య క్రుద్ధస్య రూపం తు రామస్య దదృశే తదా ।
దక్షస్యేవ క్రతుం హన్తుమ్ ఉద్యతస్య పినాకినః ॥ 24.35 ॥

ఆవిష్టం తేజసా రామం సజ్రామశిరసి స్థితమ్ ।
దృష్ట్వా సర్వాణి భూతాని భయార్తాని ప్రదుద్రువుః ॥ 24.36 ॥

తత్కారుక్మకైరాభరణైర్ద్వజైశ్చ, తైర్వర్మభిశ్చాగ్నిసమానవర్ణైః ।

బభూవ సైన్యం పిశితాశనానాం సూర్యోదయే నీలమివాభ్రబృన్దమ్ ॥24.37॥

(2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షేశ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే చతుర్వింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచవింశస్సర్గః

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

అవష్టబ్ధధనుం రామం క్రుద్ధం చ రిపుఘాతినమ్ ।

దదర్శాశ్రమమాగమ్య ఖరస్సహ పురస్సరైః ॥ 25.1 ॥ (2 సార్లు)

తం దృష్ట్వా సశరం చాపమ్ ఉద్యమ్య ఖరనిస్వనమ్ ।

రామస్యాభిముఖం సూతం చోద్యతామిత్యచోదయత్ ॥ 25.2 ॥

స ఖరస్యాజ్ఞయా సూతః తురగాన్ సమచోదయత్ ।

యత్ర రామో మహాబాహుః ఏకో ధూన్వన్ స్థితో ధనుః ॥ 25.3 ॥

తం తు నిష్పతితం దృష్ట్వా సర్వే తే రజనీచరాః ।

నర్దమానా మహానాదం సచివాః పర్యవారయన్ ॥ 25.4 ॥

స తేషాం యాతుధానానాం మధ్యే రథగతః ఖరః ।

బభూవ మధ్యే తారాణాం లోహితాఙ్గ ఇవోదితః ॥ 25.5 ॥

తతశ్శరసహస్రేణ రామమప్రతిమౌజసమ్ ।

అర్దయిత్వా మహానాదం ననాద సమరే ఖరః ॥ 25.6 ॥

తతస్తం భీమధన్వానం క్రుద్ధాస్సర్వే నిశాచరాః ।

రామం నానావిధైశ్శస్త్రైః అభ్యవర్షంత దుర్జయమ్ ॥ 25.7 ॥

ముద్గరైః పట్టిశైః శూలైః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వధైః ।

రాక్షసాః సమరే రామం నిజఘ్నూ రోషతత్పరాః ॥ 25.8 ॥

తే వలాహకసజ్కాశాః మహానాదా మహాజసః ।
 అభ్యధావన్త కాకుత్స్థం రథైర్వాజిభిరేవ చ ।
 గజైః పర్వతకూటాభైః రామం యుద్ధే జిఘాంసవః ॥ 25.9 ॥

తే రామే శరవర్షాణి వ్యసృజన్ రక్షసాం గణాః ।
 శైలేన్ద్రమివ ధారాభిః వర్షమాణా వలాహకాః ॥ 25.10 ॥

స తైః పరివృతో ఘోరైః రాఘవో రక్షసాం గణైః ॥ 25.11 ॥

తాని ముక్తాని శస్త్రాణి యాతుధావైస్స రాఘవః ।
 ప్రతిజగ్రాహ విశిఖైః నద్యోఘానివ సాగరః ॥ 25.12 ॥

స తైః ప్రహరణైర్ఘోరైః భిన్నగాత్రో న వివృథే ।
 రామః ప్రదీప్తైర్బహుభిః వజ్రైరివ మహాచలః ॥ 25.13 ॥

స విద్ధః క్షతజాదిగ్ధః సర్వగాత్రేషు రాఘవః ।
 బభూవ రామః సన్ధ్యాభైః దివాకర ఇవావృతః ॥ 25.14 ॥

విషేదుర్దేవగన్ధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।
 ఏకం సహస్రైర్బహుభిః తదా దృష్ట్వా సమావృతమ్ ॥ 25.15 ॥

తతో రామస్సుసంకృద్ధః మణ్డలీకృతకార్ముకః ।
 ససర్జ విశిఖాన్ బాణాన్ శతశోఽథ సహస్రశః ॥ 25.16 ॥

దురావారాన్ దుర్విషహాన్ కాలదణ్డోపమాన్ రణే ।
 ముమోచ లీలయా రామః కఙ్కపత్రానజిహ్మాగాన్ ॥ 25.17 ॥

తే శరాశ్శత్రుసైన్యేషు ముక్తా రామేణ లీలయా ।
 ఆదదూ రక్షసాం ప్రాణాన్ పాశాః కాలకృతా ఇవ ॥ 25.18 ॥

భిత్త్వా రాక్షసదేహంస్తాన్ తే శరా రుధిరాఘ్నతాః ।
 అన్తరిక్షగతా రేజుః దీప్తాగ్నిసమతేజసః ॥ 25.19 ॥

అసఙ్ఖ్యేయాస్తు రామస్య సాయకాశ్చాపమణ్డలాత్ ।
 వినిష్ఠేతురతీవోగ్రాః రక్షః ప్రాణాపహారిణః ॥ 25.20 ॥

తైర్థనూంషి ధ్వజాగ్రాణి వర్మాణి చ శిరాంసి చ ।
 బాహూన్ సహస్తాభరణాన్ ఊరూన్ కరికరోపమాన్ ।
 చిచ్ఛేద రామస్సమరే శతశోఽథ సహస్రశః ॥ 25.21 ॥

హయాన్ కాశ్చనసన్నాహాన్ రథయుక్తాన్ ససారథీన్ ।
 గజాంశ్చ సగజారోహాన్ సహయాన్ సాదినస్తథా ॥ 25.22 ॥

పదాతీన్ సమరే హత్వా హ్యనయద్యమసాదనమ్ ॥ 25.23 ॥

తతో నాలీకనారాచైః తీక్ష్ణాగ్రైశ్చ వికర్ణిభిః ।
 భీమమూర్తస్వరం చక్రః భిద్యమానా నిశాచరాః ॥ 25.24 ॥

తత్ప్రేన్యం నిశితైర్బాణైః అర్దితం మర్మభేదిభిః ।
 రామేణ న సుఖం లేభే శుష్కం వనమివాగ్నినా ॥ 25.25 ॥

కేచిద్భీమబలాశ్చురాః శూలాన్ ఖడ్గాన్ పరశ్వధాన్ ।
 రామస్యాభిముఖం గత్వా చిక్షిపుః పరమాయుధాన్ ॥ 25.26 ॥

తాని బాణైర్మహాబాహుః శస్త్రాణ్యావార్య రాఘవః ।
 జహార సమరే ప్రాణాన్ చిచ్ఛేద చ శిరోధరాన్ ॥ 25.27 ॥

తే చిన్నశిరసః పేతుః చిన్నవర్మశరాసనాః ।
 సుపర్ణవాతవిక్షిప్తా జగత్యాం పాదపా యథా ॥ 25.28 ॥

అవశిష్టాశ్చ యే తత్ర విషణ్ణాశ్చ నిశాచరాః ।
 ఖరమేవాభ్యధావంత శరణార్థం శరార్దితాః ॥ 25.29 ॥

తాన్ సర్వాన్ పునరాదాయ సమాశ్వాస్య చ దూషణః ।
 అభ్యధావత కాకుత్స్థం క్రుద్ధో రుద్రమివాంతకః ॥ 25.30 ॥

నివృత్తాస్తు పునస్సర్వే దూషణాశ్రయనిర్భయాః ।
 రామమేవాభ్యధావంత సాలతాలశిలాయుధాః ॥ 25.31 ॥

శూలముద్గరహస్తాశ్చ చాపహస్తా మహాబలాః ।
 సృజంతశ్శరవర్షాణి శస్త్రవర్షాణి సంయుగే ।
 ద్రుమవర్షాణి ముఞ్చంతః శిలావర్షాణి రాక్షసాః ॥ 25.32 ॥

తద్భూభూవాద్భుతం యుద్ధం తుములం రోమహర్షణమ్ ।
రామస్య చ మహాఘోరం పునస్తేషాం చ రక్షసామ్ ॥ 25.33 ॥

తే సమంతాదభిక్రుద్ధాః రాఘవం పునరభ్యయుః ॥ 25.34 ॥

తైశ్చ సర్వా దిశో దృష్ట్వా ప్రదిశశ్చ సమావృతాః ।
రాక్షసైరుద్యతప్రాసైః శరవర్షాభివర్షిభిః ॥ 25.35 ॥

స కృత్వా భైరవం నాదమ్ అస్త్రం పరమభాస్వరమ్ ।
సంయోజయత గాన్ధర్వం రాక్షసేషు మహాబలః ॥ 25.36 ॥

తతః శరసహస్రాణి నిర్యయుశ్చాపమణ్డలాత్ ।
సర్వా దశ దిశో బాణైః ఆవార్యంత సమాగతైః ॥ 25.37 ॥

నాదదానం శరాన్ ఘోరాన్ న ముఞ్చంతం శిలీముఖాన్ ।
వికర్షమాణం పశ్యన్తి రాక్షసాస్తే శరార్ధితాః ॥ 25.38 ॥

శరాన్ధకారమాకాశమ్ ఆవృణోత్పదివాకరమ్ ।
బభూవావస్థితో రామః ప్రవమన్నివ తాన్ శరాన్ ॥ 25.39 ॥

యుగపత్పతమానైశ్చ యుగపచ్చ హతైర్భ్రుశమ్ ।
యుగపత్పతితైశ్చైవ వికీర్ణా వసుధాఽభవత్ ॥ 25.40 ॥

నిహతాః పతితాః క్షీణాః చిన్నా భిన్నా విదారితాః ।
తత్ర తత్ర స్మ దృశ్యన్తే రాక్షసాస్తే సహస్రశః ॥ 25.41 ॥

సోష్ణీషైరుత్తమాజ్ఞైశ్చ సాఙ్గదైర్బాహుభిస్తథా ।
ఊరుభిర్జానుభిశ్చిన్నైః నానారూపవిభూషణైః ॥ 25.42 ॥

హయైశ్చ ద్విపముఖ్యైశ్చ రథైర్భిన్నైరనేకశః ।
చామరైర్వృజనైశ్చత్రైః ధ్వజైర్నానావిధైరపి ॥ 25.43 ॥

రామస్య బాణాభిహతైః విచిత్రైశ్శూలపట్టిశైః ।
ఖడ్గైః ఖణ్డికృతైః ప్రాసైః వికీర్ణైశ్చ పరశ్వధైః ॥ 25.44 ॥

చూర్ణితాభిశ్చిలాభిశ్చ శరైశ్చిత్రైరనేకశః ।

విచ్ఛిన్నైస్సమరే భూమిః వికీర్ణాఽభూద్భయంకరా ॥ 25.45 ॥ (2 సార్లు)

జటిలం చీరవసనం దండకారణ్యవాసినమ్ ।

మునివేషధరం ధ్యాయేత్ అరణ్యే కాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షేశ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచవింశస్సర్గః

అథ షడ్వింశస్సర్గః

దూషణస్తు స్వకం సైన్యం హన్యమానం నిరీక్ష్య సః ।

సందిదేశ మహాబాహుః భీమవేగాన్ దురాసదాన్ ।

రాక్షసాన్ పశ్చసాహస్రాన్ సమరేష్వనివర్తినః ॥ 26.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః

ఇదం పవిత్రం పాపఘ్నం పుణ్యం వేదైశ్చ సమ్మితం ।

యః పఠేత్ రామచరితం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ క్షమావ్రాధనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

